

ETICKÝ KODEX

Svaz potápěčů České republiky

1 Preambule

Svaz potápěčů České republiky (dále jen SPČR) sdružuje různé sportovní, výcvikové a vzdělávací aktivity spojené s vodním prostředím. Tyto činnosti rozvíjejí fyzickou kondici, psychickou odolnost, spolupráci i respekt k přírodě a ostatním účastníkům.

Všichni členové svazu, trenéři, rozhodčí, funkcionáři, organizátoři, zdravotníci, dobrovolníci, ale i rodiče a fanoušci společně vytvářejí prostředí, které se hlásí k hodnotám lidské důstojnosti, svobody, rovnosti, spravedlnosti, férovosti, bezpečí a vzájemného respektu.

Nikdo nesmí obhajovat, přehlížet ani krýt jednání v rozporu s etickými zásadami, fair play nebo právními normami, ani tehdy, je-li toto zdůvodňováno „výsledkem“, „loajalitou“ či „tradičním stylem tréninku“. Zvláštní ochrana náleží dětem, mladistvým a dalším zranitelným účastníkům.

Tento etický kodex (dále jen Kodex) stanovuje základní principy a standardy etického chování ve všech činnostech svazu a je vodítkem pro všechny účastníky sportu v SPČR. Opírá se o Národní etický kodex sportu, vydaný Národní sportovní agenturou (dále jen NSA).

2 Účel a působnost Kodexu

Kodex vymezuje hodnoty, zásady a pravidla chování v SPČR, jejichž cílem je bezpečné, respektující a férové prostředí pro všechny účastníky.

Kodex chrání zejména zdraví, bezpečí a důstojnost sportovců, integritu soutěží, pověst svazu a důvěru veřejnosti ve všech oblastech činnosti SPČR.

Kodex je závazný pro:

- sportovce všech věkových kategorií a výkonnostních úrovní,
- trenéry, instruktory, asistenty trenérů a další členy realizačních týmů,
- rozhodčí, delegáty, technické delegáty a další funkcionáře sportovních akcí,
- funkcionáře svazu, spolků, klubů a oddílů napříč sportovními odvětvími,
- zdravotníky, fyzioterapeuty, psychologické a další podpůrné profese působící v rámci soutěží a tréninků,
- dobrovolníky, organizátory a zástupce partnerů a sponzorů při oficiálních aktivitách SPČR.

Rodiče, zákonní zástupci, fanoušci a další osoby se účastní sportovního prostředí s respektem k hodnotám Kodexu. Kluby a pořadatelé je s těmito hodnotami seznamují přiměřenou formou.

3 Vymezení základních pojmů

Pro účely tohoto Kodexu se používají zejména tyto pojmy:

Etické zásady svazu – soubor hodnot a pravidel chování stanovených tímto Kodexem.

Negativní jevy – chování a situace v rozporu s etickými zásadami (např. násilí, šikana, diskriminace, korupce, doping, obtěžování, zneužívání, manipulace výsledků).

Bezpečné sportovní prostředí – prostředí, které je fyzicky i psychicky bezpečné, respektující, bez násilí a ponižování, kde je přednostně chráněno zdraví a důstojnost sportovce před dílčím sportovním výsledkem.

Svazový safeguard – osoba pověřená svazem pro oblast prevence a řešení negativních jevů v SPČR.

Klubový safeguard – osoba/y pověřená/é klubem pro primární kontakt v otázkách bezpečí, etiky a hlášení negativních jevů v klubu/spolku.

Účastník sportovního prostředí – každá osoba, která se přímo či nepřímo podílí na činnosti v SPČR (sportovec, trenér, instruktor, rozhodčí, funkcionář, dobrovolník, rodič, divák, partner atd.).

4 Etické zásady svazu

4.1 Ochrana bezpečí a důstojnosti

Ochrana fyzického a psychického bezpečí je vždy na prvním místě, před výsledkem, medailí či osobním prospěchem.

Je uplatňována nulová tolerance k fyzickému, psychickému či sexuálnímu násilí, šikaně, ponižování, ponižujícím trestům, nucení k tréninku v rozporu se zdravím a k jakémukoliv zneužití mocenského postavení trenéra či funkcionáře.

4.2 Fair play a integrita soutěží

Všichni účastníci respektují pravidla daného sportovního odvětví, pravidla jednotlivých soutěží a rozhodnutí rozhodčích, včetně technických specifik disciplín.

Je nepřijatelné jakékoli podvádění, manipulace s výsledky, úmyslné porušování pravidel, narušování soupeře, záměrné zneužívání technických detailů pravidel nebo technických prostředků (např. manipulace s výstrojí, nelegální pomůcky).

4.3 Rovné příležitosti a nediskriminace

Všichni účastníci mají právo na rovné zacházení bez ohledu na věk, pohlaví, rasu, etnický původ, národnost, náboženské vyznání, genderovou identitu, sexuální orientaci, zdravotní stav, sociální a ekonomické postavení či jiné charakteristiky.

Jakékoliv formy diskriminace, nenávistných projevů, zesměšňování nebo vylučování jsou nepřijatelné a považují se za porušení Kodexu.

4.4 Zdravý životní styl a ochrana zdraví

Tréninkové a soutěžní zatížení ve všech sportovních odvětvích SPČR musí respektovat zásady dlouhodobého zdravého rozvoje, včetně prevence přetížení, poranění, poruch příjmu potravy a nebezpečných redukcí hmotnosti.

Dehydratace, hladovění, nevhodná manipulace s dýchací technikou či neopatrné chování v hloubce nesmí být tolerovány, ani pokud jsou zdůvodňovány „vyšším výkonem“ nebo „tvrdým tréninkem“.

4.5 Boj proti dopingu a zakázaným metodám

Doping, podávání zakázaných látek či metod a obcházení antidopingových pravidel jsou v přímém rozporu s principy SPČR a jsou přísně zakázány.

Trenéři, instruktoři a funkcionáři nesmí nabádat, tolerovat ani krýt jakoukoliv formu dopingu. Naopak mají povinnost sportovce o antidopingu aktivně vzdělávat.

SPČR aktivně spolupracuje a dbá nařízení Českého antidopingového výboru (ČAV) a Světové potápěčské federace (CMAS).

4.6 Kultura povzbuzování

Povzbuzování sportovců, zejména dětí, musí být pozitivní, respektující a nesmí obsahovat nadávky, ponižování soupeřů, rozhodčích nebo vlastních sportovců.

Rodiče, trenéři a fanoušci jsou vedeni k tomu, aby podporovali radost z výkonu, úsilí a osobní pokrok, nikoli pouze výsledné umístění.

4.7 Ochrana životního prostředí

Činnost SPČR je úzce spojena s vodním prostředím. Kluby, organizátoři a sportovci se zavazují minimalizovat negativní dopady na přírodu (např. šetrné chování v přírodních vodách, odpovědná manipulace s výstrojí a odpady).

4.8 Ochrana sportovců s hendikepem

SPČR musí být otevřené i pro sportovce se zdravotním znevýhodněním. Kluby a svaz vytvářejí podmínky pro jejich bezpečné zapojení, klasifikaci a účast v soutěžích v souladu s příslušnými pravidly.

4.9 Vzdělávání a rozvoj

Kontinuální vzdělávání v oblasti pravidel, bezpečnosti, antidopingu, safeguardingu a etiky je povinnou součástí práce trenérů, instruktorů, rozhodčích a funkcionářů.

Sportovci jsou vedeni k duální kariéře – ke kombinaci sportu a vzdělání nebo profesního rozvoje. Sport nesmí být prostředkem k omezování vzdělání.

5 Role a odpovědnosti jednotlivých aktérů

5.1 Sportovci

Jednají čestně, s respektem k soupeřům, rozhodčím i trenérům a dodržují pravidla soutěží i Kodex.

Hlásí trenérovi, klubovému nebo svazovému safeguardovi situace, v nichž dochází k porušení bezpečí, šikaně, násilí, dopingu nebo jinému jednání v rozporu s Kodexem.

5.2 Trenéři, instruktoři a další členové realizačních týmů

Nesou zvýšenou odpovědnost za bezpečí a rozvoj sportovců, zejména dětí a mládeže. Jejich přístup nesmí být založen na strachu, ponižování a psychickém nátlaku.

Zajišťují bezpečný tréninkový proces (včetně zahřátí, regenerace, kontroly výstroje a respektu k individuálním zdravotním omezením) a nekryjí negativní jevy.

5.3 Rozhodčí a technický personál

Dodržují zásady nestrannosti, spravedlnosti a profesionálního vystupování. Rozhodují podle pravidel, bez ohledu na klubovou příslušnost, osobní vztahy či očekávání.

Reagují, pokud zaznamenají závažné porušení bezpečnosti nebo etických zásad (např. nátlak trenéra na zraněného sportovce, hrubé nebo nevhodné chování, šikanu).

5.4 Funkcionáři svazu a klubů

Vytvářejí a udržují organizační rámec pro uplatňování tohoto Kodexu, včetně jmenování svazových safeguardů, disciplinárních mechanismů a vnitřních předpisů.

Rozhodují transparentně, bez střetu zájmů, bez klientelismu a korupce a dbají na to, aby etické zásady byly v praxi skutečně dodržovány, nikoli pouze deklarovány.

5.5 Rodiče, zákonní zástupci a fanoušci

Podporují sportovce v souladu s hodnotami fair play, respektu a bezpečí. Zdržují se zasahování do tréninkového procesu a nerozporují rozhodnutí rozhodčích neetickým způsobem.

V případě podezření na porušení Kodexu využívají oficiální kanály (trenér, klubový safeguard, svazový safeguard, případně Národní safeguard či státní orgány).

6 Safeguarding a ochrana před násilím

Safeguarding je soubor opatření, který chrání sportovce před fyzickým, psychickým, sexuálním a jiným zneužíváním, zanedbáváním či vykořisťováním.

Všechny sportovní odvětví SPČR jako sporty s častými soustředěními, závody, cestováním a úzkým vztahem trenér/instruktor – sportovec vyžadují zvýšenou pozornost věnovanou hranicím vztahů, komunikaci a práci s mocí.

Svaz a kluby proto:

- jmenují svazové a klubové safeguardy jako kontaktní osoby,
- vytvářejí interní postupy pro hlášení a řešení incidentů,
- zajišťují školení trenérů, rozhodčích a funkcionářů v oblasti safeguardingu a práce s dětmi a mládeží.

7 Prevence negativních jevů

7.1 Vzdělávání a osvěta

Svaz a kluby pravidelně informují o Kodexu, Národním etickém kodexu sportu NSA a souvisejících dokumentech na svých webových stránkách a při školeních.

Prevence zahrnuje také školení o rozpoznání a řešení šikany, násilí, diskriminace, dopingu, manipulace výsledků a dalších negativních jevů.

7.2 Klubové prostředí

Kluby vytvářejí vnitřní etické kodexy v návaznosti na tento dokument, srozumitelně upravující konkrétní práva a povinnosti členů, trenérů, instruktorů a rodičů.

Vedoucí klubů, trenéři a instruktoři aktivně budují bezpečnou a podporující kulturu – například pomocí týmových pravidel chování, pravidelných rozhovorů se sportovci a otevřené komunikace.

8 Hlášení a řešení porušení Kodexu

Každý účastník sportovních aktivit svazu má právo a morální povinnost hlásit podezření na porušení Kodexu (včetně porušení Národního etického kodexu sportu NSA a svazových předpisů).

K dispozici musí být:

- kontakty na svazového a klubového safeguarda,
- jasně popsany mechanismus podání podnětu (osobně, emailem, online formulář, případně anonymně),
- informace o možnosti obrátit se na Národního safeguarda nebo jiné externí orgány (OSPOD, policie, ombudsman apod.).

Postup:

- zajistit bezprostřední bezpečí sportovce,
- zaznamenat podnět a provést prvotní posouzení,
- v případě podezření na trestný čin nebo ohrožení dítěte kontaktovat příslušné státní orgány,
- v ostatních případech provést interní šetření v souladu se svazovými a klubovými předpisy.

9 Důsledky porušení Kodexu

Porušení tohoto Kodexu může vést k disciplinárním opatřením dle svazových a klubových řádů (napomenutí, pozastavení činnosti, odebrání funkcí, vyloučení ze soutěží nebo ze svazu).

V případě podezření na porušení právních předpisů svaz nebo klub spolupracuje s orgány činnými v trestním řízení a dalšími kompetentními institucemi.

10 Implementace a revize Kodexu

Kodex je zveřejněn na webových stránkách svazu SPČR a doporučen ke zveřejnění na webech členských spolků.

Svaz průběžně vyhodnocuje uplatňování Kodexu v praxi, sbírá podněty od klubů, sportovců a dalších aktérů a minimálně jednou za 2 roky provádí jeho revizi.

11 Závěrečná ustanovení

Kontrolu a výklad etického kodexu SPČR provádí nezávislá pracovní skupina jmenovaná Radou SPČR.

Etický kodex SPČR byl schválen Radou SPČR per rollam dne 01. 02. 2026 a nabývá účinnosti dnem 01.01 2026.

MUDr. Pavel Macura, v.r.
Předseda SPČR

Petr Polišínský, v.r.
místopředseda SPČR

Zpracovaly: MgA., Bc. Jaroslava Rozbrojová a Mgr. Jitka Dostálová

Datum: 25.1.2026